DJEČJI VRTIĆ
" CVRČAK I MRAV"

TRIBALJ- BRIBIR

PROGRAM RADA VRTIĆA KAO EKO – ŠKOLE ZA PED.GOD. 2026./2027.

Ekoškola

Rujan 2026.

UVOD

Međunarodne Eko-škole su program osmišljen za provedbu smjernica odgoja i obrazovanja za okoliš na razini škola odnosno vrtića. Program određuje način na koji se odgojno-obrazovni sadržaji o zaštiti okoliša, kao dio redovnih programa, primjenjuju u svakodnevnom životu. Eko-škole su program i sustav nagrađivanja na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini. Odgojne ustanove koje ga prihvate i provode nagrađuju se statusom Eko-škole, Zelenom zastavom sa znakom Eko-škole, poveljom Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš, pravo na logo (znak vrtića), stječu mogućnost medijske promidžbe u Hrvatskoj i svijetu te razne poklone od lokalne zajednice kumova (sponzora) i dr.

Koordinator programa na međunarodnoj razini je Foundation for Environmental Education – FEE (Zaklada za odgoj i obrazovanje za okoliš). Koordinator na nacionalnoj razini je Udruga Lijepa naša (Association «Lijepa naša»). Predsjednik Udruge Lijepa naša i Hrvatskog povjerenstva FEE je dr. sc. Mirko Ruščić. Regionalna koordinatorica je prof. Ana Molnar iz OŠ Vladimir Gortan u Rijeci. Koordinatorica za provedbu programa u Dječjem vrtiću «Crvčak i mrav» u Triblju je pedagoginja Iva Baldo Karlić.

Opća načela odgoja i obrazovanja za okoliš:

- usklađivanje programa Eko-škola hrvatskom odgojno-obrazovnom sustavu
- uvođenje posebnih programa zaštite okoliša
- stalno usavršavanje učitelja/odgojitelja
- interdisciplinarni pristup odgoju i obrazovanju za okoliš
- osnivanje centara odgoja i obrazovanja za okoliš
- opremanje škola/vrtića literaturom s tematikom zaštite okoliša

Opći ciljevi zaštite okoliša u programu Eko-škole:

- snimiti stanje – okoliš vrtića, naselja
- utvrditi probleme i mogućnosti rješenja
- predvidjeti i upozoriti na nove probleme, pokušati ih spriječiti
- dati prednost održivom razvitku
- unaprijediti kakvoću življenja
- organizirati akcije s ciljem promicanja životnih i radnih uvjeta
- zaštititi prirodu i očuvati prirodne izvore
- upoznati i štiti biološku raznolikost eko-sustava
- poticati i osmišljavati rad u okolišu
- nastojati ispraviti štete počinjene u okolišu
- upozoravati javnost o problematici okoliša
- informirati javnost o realizaciji eko-aktivnosti.

Opći cilj programa u Dječjem vrtiću "Cvrčak i mrav" je ugraditi odgoj i obrazovanje za okoliš u sve segmente odgojno-obrazovnog procesa kao i u svakodnevni život djece i djelatnika.

Osnovna zadaća programa u Dječjem vrtiću "Cvrčak i mrav" je odgojiti mlade generacije osjetljive na pitanja okoliša i osposobiti ih za donošenje odluka o razvitku društva u budućnosti.

1. KORAK : EKO - ODBOR

Eko-odbor Dječjeg vrtića "Cvrčak i mrav" čine predstavnici djelatnika vrtića, predstavnici roditelja te predstavnici eko-kumova te osnivača vrtića. Zadaća eko-odbora je da prati rad vrtića kao međunarodne eko-škole te da pomaže u realizaciji planiranih aktivnosti.

Članovi Eko-odbora :

1. Sandra Miculinić – ravnateljica dječjeg vrtića
2. Iva Baldo Karlić – pedagoginja, eko-koordinatorica u vrtiću
3. Ana Milković – predstavnica odgajatelja iz Bribira
4. Jasmina Antić – predstavnica odgajatelja iz Triblja
5. Paula Banušić – zdravstvena voditeljica, predstavnik nepedagoškog osoblja
6. Ida Marinković Baretić– predstavnik roditelja
7. Danijel Grbić – načelnik Vinodolske općine
8. Alenka Spoja – direktorica TZ Vinodolske općine
9. Mario Jelčić – direktor KTD Eko-murvica
10. Boris Glavan – direktor HE «Vinodol» pogon Tribalj, predsjednik Upravnog vijeća
11. Ivan Dražić – predstavnik DVD Bribir
12. Igor Uremović – direktor VIO „Žrnovnica“
13. Ivica Jerčinović – direktor LAG-a Vinodol

Kumovi eko-vrtića „Cvrčak i mrav“ :

- Vinodolska općina
- TZ Vinodolske općine
- KTD Eko-murvica
- HE «Vinodol», pogon Tribalj
- DVD Bribir
- VIO „Žrnovnica“
- LAG Vinodol

Eko-odbor se obično sastaje jednom godišnje. Na sastanku se daje osvrt na provedene eko-aktivnosti, predstavlja plan rada u području odgoja i obrazovanja za održivi razvoj za tekuću pedagošku godinu te dogovaraju mogući načini kako bi eko-kumovi mogli pomoći pri realizaciji planiranih aktivnosti. Na sastanku eko-odbora redovito se vodi zapisnik.

2. KORAK : OCJENA STANJA OKOLIŠA

Ovaj korak odnosi se na pregled trenutačnog stanja okoliša. Prosuđuje se koliko se opterećuje okoliš, koliko se proizvodi otpada, troši energente (struju) i vodu, kakav je vanjski okoliš, te kolika je zastupljenost odgoja i obrazovanja za zaštitu okoliša u planiranim aktivnostima.

- ***Postupanje s otpadom***: U svim objektima Dječjeg vrtića "Cvrčak i mrav" osiguran je dovoljan broj posuda za odlaganje otpada, kako u unutarnjem tako i na vanjskom prostoru. U oba objekta formirani su i tzv. eko-otoci u kojem se nalaze posude za odvajanje starog papira i plastike. Prikupljeni otpad za recikliranje se djelomično iskorištava za izradu didaktike od pedagoški neoblikovanih materijala, a ostatak se predaje nadležnoj komunalnoj tvrtki koja ga zbrinjava na ekološki najprihvatljiviji način. Dokumenti se uglavnom čuvaju u digitalnom obliku, dok se samo najvažniji dokumenti printaju.

- ***Uporaba energije***: Obraća se pozornost na rad radijatora i klima uređaja. Svjetla se gase kada u prostoriji ima dovoljno dnevnog svijetla te kada se napušta prostorija. U sobama dnevnog boravka djece nalaze se i sagovi i zavjese. Elektronička oprema se gasi kada je izvan upotrebe. Redovito se provjerava potrošnja energenata.

- ***Voda***: Obraća se pozornost da slavine ne kapaju i da vodokotlići ne propuštaju. U slučaju kvara, odmah se otklanja. Redovito se provjerava potrošnja vode.

- ***Promet***: Djelatnici vrtića na posao dolaze osobnim automobilima s obzirom da na području Vinodolske općine nije osiguran javni prijevoz kao i da nisu svi djelatnici sa područja općine. Većinu djece roditelji također dovoze automobilima s obzirom na udaljenost od mjesta stanovanja do vrtića. Minimalno jednom godišnje organiziramo tzv. biciklijadu kako bismo potakli sportsko ponašanje kod djece te ih educirali o ponašanju u prometu.

- ***Zdrava prehrana***: U našem vrtiću velik se naglasak stavlja na zdravu prehranu. Kvalitetu jelovnika kontrolira Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ. Potiče se i zdrava proslava rođendana. Svoj djeci je svakodnevno osigurana voćna marenda.

- ***Školska kupovna politika***: Kad god je moguće izbjegava se upotreba jednokratnih proizvoda i štetnih sredstava za čišćenje. Za pisanje bilješki koristi se oporabljeni papir.

- ***Vanjski okoliš***: Svaki vrtićki objekt ima svoj vanjski prostor. U blizini objekta u Triblju postoji i jezero do kojeg se često odlazi u šetnju. Djeca iz oba objekta, kad god je to moguće, borave na obližnjim livadama.

- ***Politika zaštite okoliša i nastavni plan i program***: Naš vrtić nosi status međunarodne eko-škole od 2009. godine. Trenutno nosi dijamantni status. Redovito se prate nove spoznaje iz područja odgoja i obrazovanja za održivi razvoj. U eko-programu sudjeluju

sva djeca i djelatnici vrtića. U svakom objektu postoji eko-pano sa ključnih 7 eko-koraka. Ekološke aktivnosti se provode kontinuirano tijekom cijele godine. Velik naglasak stavlja se na prikupljanje i recikliranje te usvajanje znanja o prirodnim elementima (voda, zemlja, zrak). Eko-program je neizostavni dio redovitog odgojno-obrazovnog programa. Naše eko-akcije su više puta nagrađivane. Redovito se uključujemo u lokalne i globalne eko-akcije.

3. KORAK : PLAN DJELOVANJA

Tema na razini ustanove ove je godine daljnje provođenje projekta ***VRTIĆ U PRIRODI***. Ovo je četrnaesta godina provođenja ovog projekta.

- *Glavni cilj* projekta je razvijati inovativne metode za izgradnju osjećaja zajedništva s prirodom i među ljudima te poštivanja prirodne i kulturne baštine među djecom predškolske dobi.

- *Zadaci i aktivnosti za ostvarivanje teme:*
  - odlazak na dulje šetnje i boravci u nestrukturiranom okolišu ,
  - razvoj prirodnih oblika kretanja kao npr. penjanje, trčanje, puzanje, skakanje,
  - briga o čistoći okoliša,
  - briga o vlastitom otpadu,
  - spoznajne aktivnosti vezane uz prirodu i funkcioniranje eko sistema,
  - igre s materijalima iz prirode (lišće, kamenčići, zemlja, grančice i sl.),
  - izrada predmeta i igračaka od prirodnog materijala,
  - kreativne i likovne radionice s prirodnim materijalima,
  - što sve možemo osjetiti u prirodi: slušati vjetar, promatrati lišće, osjetiti kišu,
  - igre i pjesme o prirodi,
  - „ekspedicije“ s ciljem istraživanja prirode,
  - orijentacijsko kretanje u prirodi,
  - tjelovježba na otvorenom prostoru…

- *Vrijeme realizacije:* kontinuirano tijekom pedagoške godine 2026./2027., ovisno o vremenskim prilikama.

- *Nositelji teme:* odgajateljice svih odgojno-obrazovnih skupina.

- *Način dokumentiranja:* foto i video zapisi, transkripti

Teme koja će se ostvarivati kontinuirano tijekom pedagoške godine 2026./2027. jesu:

Skupina	***Tema***	***Cilj***	***Aktivnosti***	***Način dokumentiranja***
Rožice	Čarobne teksture prirode – moje male istraživačke ruke	Razvoj senzomotoričkih sposobnosti; Razvoj primarne ekološke osjetljivosti	Male ruke u lovu na teksture; Istraživači stol glatko – hrapavo – bockavo; Čarobna staza pod mojim nogama; Otisci tekstura; Taktilne kutije; Eko-košarica tekstura; Senzoričke bočice i mirisne vrećice; edukativni panoi za roditelje; Fotografije čarobnih ruku	Foto Video Pisane bilješke
Ribice	Naša mala eko farma	Upoznavanje života na farmi; Razvijanje pozitivnog odnosa prema prirodi, biljkama i životinjama	Upoznajemo životinje na farmi; Kako se glasaju životinje; Senzorna košara; Sadimo i sijemo; Voće i povrće s farme; Mala farma u SDB; Briga o životinjama; Izlet u Šumsku bajku	Foto Video Pisane bilješke
Tići	Priroda kao sredstvo za jačanje i poticanje razvoja djece	Poticanje fizičkog razvoja i imuniteta; Stimulacija svih osjetila prirodnim	Šumska staza ravnoteže; Eko-poligoni; Šetnje okolicom vrtića; Bosonoge šetnje; "Kuhinja od blata"; Mindfulness vježe – zvuci prirode; Prirodne teksture u umjetnosti; Eko-priče na otvorenom; Izrada hotela za kukce; Spašavanje glista; Priroda u našoj sobi	Foto Video Pisane bilješke
Črišnjice & Bobice	Priroda kao sredstvo za jačanje i poticanje razvoja djece	Unaprijediti cjelokupni razvoj djeteta kroz sustavan boravak i aktivno učenje u prirodnom okruženju	Planinarske šetnje sa PD Strilež; Izlet na Risnjak; Upoznavanje krajolika mjesta i okolice; Boravci na livadi, uz potok i uz jezero; Igra prirodnim materijalom iz prirode; Jačanje kondicije, pokretljivosti i koordinacije pokreta	Foto Video Pisane bilješke

Mravci, Frankopani & Cvrčci	Naš mali zeleni svijet – čuvamo prirodu svaki dan	Razvijati ekološku osviještenost djece i odgovoran odnos prema prirodi	Naš okoliš; Jesen u prirodi; Otpad nije smeće; Eko-blagdani; Voda-izvor života; Brinemo o životinjama; Sijemo i sadimo; Planet Zemlja; Bioraznolikost; Sunce i energija; Zeleni kutić u hodniku	Foto Video Pisane bilješke Likovni radovi Herbarij

4. KORAK : PRAĆENJE STANJA I OCJENJIVANJE

Praćenje stanja razrađuje se u suglasju s planom djelovanja. Prati se i ocjenjuje jesu li ostvareni ciljevi, bilježi se svaki uspješan postupak i predlažu postupci za neriješene probleme.

Osim odgajateljica i koordinatorice eko-programa, provedene akcije i aktivnosti prate i djeca uključena u **eko-patrole**. Oni "nadgledaju" postupanje ostale djece, ali i odraslih i o tome vode svoje zabilješke (u tabele, liste). Prate realizaciju eko-akcija, svakodnevnu brigu o čistoći i urednosti prostora. Zadatke Eko patrole svakodnevno provodi dvoje djece koja se odaberu nasumičnim izvlačenjem imena kako se nikoga ne bi izostavilo te kako bi svako dijete moglo ostvariti svoju odgovornost u provedbi eko aktivnosti. Zadatci eko-patrole su praćenje urednosti prostora koje zajedno koristimo u vrtiću i vani. Eko-patrola ima zadatak i podijeliti pribor za jelo prije ručka i pomoći odgajateljima i djeci u podjeli ručka. Vode brigu o popunjenosti kanti za recikliranje te njihovom pražnjenju po potrebi.

Zadatak eko-patrola je i vođenje brige o urednosti i popunjenosti **eko-otoka**. Oni sadrže posude za odvajanje staroga papira i plastike. Navedeni otpad za razdvajanje redovito donose djeca i njihovi roditelji. Dio otpada se koristi za oporabu te za izradu didaktike i igara od pedagoški neoblikovanih materijala. Za preuzimanje otpada za recikliranje zaduženo je nadležno komunalno poduzeće.

Zadatak eko-koordinatorice i odgajateljica je i praćenje lokalnih i globalnih **eko-akcije** te uključivanje u iste sukladno ocjeni stanja. Redovito se uključujemo u akciju Zelena čistka povodom obilježavanja Dana planeta Zemlje u koju se uključuju i roditelji.

Sukladno praćenju stanja i ocjenjivanju uređuje se i **prostorno-materijalni kontekst** soba dnevnog boravka djece. U svakoj sobi nalazi se eko-centar bogat prirodnim i neoblikovanim materijalom, slikovnicama eko-tematike i eko-porukama. Materijali koje svakodnevno koristimo u radu su: drvo, kamen ,karton, velike kartonske role papira, raznovrsni rastresiti prirodni materijali koji se redovito zamjenjuju i dopunjuju.

5. KORAK : RAD PREMA NASTAVNOM PLANU I PROGRAMU

Eko-program je neodvojiv od redovnog odgojno-obrazovnog programa te ga se redovito planira u Knjizi pedagoške dokumentacije odgojne skupine. Planovi i realizacije eko-aktivnosti se u dokumentaciji označavaju zelenom bojom.

Zadatak je svih odgojnih skupina provođenje aktivnosti radi realizacije odabranih eko-tema i provođenja projekta Vrtić u prirodi te planiranje sudjelovanja u eko-akcijama. ,Tijekom ostvarivanja plana i programa rada vodimo se načelom interdisciplinarosti.

Zadaće koordinatora tijekom godine su sljedeće: izrada Programa rada eko-vrtića, upoznavanje roditelja s programom rada, organiziranje sastanka eko-odbora, prikupljanje dokumentacije i priprema izvješća te priprema materijala za prilog Biltenu eko-škola.

Zadaće odgojitelja uključuju: uređenje eko-panoa u svim objektima, dopuna eko-centra novim materijalima, približiti djeci pojam recikliranja, saditi cvijeće i bilje u suradnji s djecom i roditeljima…

Kontinuirano će se raditi na sljedećem: rad na projektu "Vrtić u prirodi" i odabranim eko-temama; korištenje prirodnih materijala u igri i stvaranju; sakupljanje i prodaja PET-ambalaže, starog papira i baterija; uređenje eko-panoa te rad eko-patrola.

Tijekom pedagoške godine redovito se obilježavaju važni **eko-datumi** prigodnim aktivnostima.

6. KORAK : OBAVJEŠĆIVANJE JAVNOSTI I UKLJUČIVANJE MEDIJA

Osnovni način za obavještavanje roditelja i javnosti o vrtiću kao eko-školi jesu **pano**i koji se nalaze u svim vrtićkim objektima. Stalni eko-panoi se uređuju početkom pedagoške godine te sadrže 7 eko-koraka, logo vrtića, logo Udruge Lijepa naša, FEE logo te logo eko-škola, dok su se promjenjivi eko-panoi uređuju periodično. Promjenjivi panoi sadržavaju dječje radove i dokumentaciju (fotografije) o djeci, roditeljima i odgajateljima u različitim eko aktivnostima.

Sve naše eko-akcije redovito prate **mediji**: Glas Vinodola, Novi list, tunera.info i ostali portali.

Akcija koju mediji naročito poprate je naš tradicionalni **Projektni dan** u sklopu Dana vrtića u svibnju. Već nekoliko godina zaredom Projektni dan obilježava se pošumljavanjem opožarenog područja sveta Barbara kod Bribira. U ovu akciju uključuju se djeca u dobi pred polazak u školu, njihovi roditelji te djelatnici Šumarije Crikvenica koji nam doniraju sadnice. Za ovu akciju smo 2017. godine dobili prvu nagradu INA-e i Novog lista za najbolji eko-projekt. Do sada je ukupno zasađeno 5500 sadnica crnog bora.

Kao i uvijek, i ove godine planiramo nastaviti **suradnju** sa roditeljima, lokalnom zajednicom, eko-kumovima, medijima, Udrugom Lijepa naša te ostalim eko-školama i institucijama koje su relevantne za ostvarivanje planiranim eko-aktivnosti.

7. KORAK : EKO-KODEKS I HIMNA

Moto naše eko-škole : „ Zadatak je stvarno lak : volim more, šumu, zrak ! „

Kodeks:

1. Priroda je livada, šuma, voćke, zrak i voda i mi sve to trebamo čuvati.
2. U prirodu se ne smije bacati smeće, jer bi se zagadila.
3. Ne palimo vatru i ne bacajmo opuške u šumu, jer bi se mogla zapaliti.
4. Cvijeće nećemo ubrati, jer će uvenuti i ne može ozdraviti. Treba posaditi novo cvijeće i drveće.
5. U vodu i šumu ne bacamo baterije i stare aute.
6. Ako se u nju baca smeće, voda se ne može piti.

Eko-himnu "Naš je vrtić eko-kutić" napisao je i uglazbio kantautor Neven Barac.

Koordinator
Iva Baldo Karlić :

_____

Ravnatelj
Sandra Miculinić :

_____